

% werd geleverd, er geen rente werd betaald. De kooplieden moesten een rente van 2 % per maand betalen over wat ze minder leverden dan waar ze vooruitbetaling over hadden ontvangen. Het bestuur voerde aan dat er niet gevreesd hoefde te worden dat kooplieden die geen eigen geld hadden gebruikt, rente zouden vragen. Zo vroegen slechts tien nieuwe en drie oude kooplieden [fol. 1388] rente. Maar uit de brief van 28 februari 1765 bleek dat deze kooplieden bewogen konden worden daarvan af te zien, omdat de vooruitbetaling zo snel mogelijk in haar geheel was geschied. Het is ook een goede maatregel om kooplieden die voor eigen rekening en risico leveren, in plaats van de beloofde 7 en 9 % meer een obligatie tegen de gewone rente in hun deel van de aanbesteding te geven. Als er snel geld komt dan kan die door de Compagnie gelijk afgelost worden, wat enige procenten voordeel kan geven. (De vroege aanbesteding voorkomt late leverantie.)

Voorts hebben wij goedgekeurd het gehouden gedrag der ministers in de traverses die door onse competitieuren, of ten minsten hunne gomastos, in de meeste weefplaatzen der onse aangedaan wierden tot stremming van onsen insaam, en om de hare aldaar alleen magtig te worden door het vergen van verbandschriften van de voorkopers, opkopers en weevers om aan niemand dan aan de Engelsche compagnie eenig lijwaat te verkopen, en selfs aan te geeven, wanneer 'er aan andere iets verkogt wierd, mitsgaders het senden van den eersten gesworen clercq Eilbragt, nevens een Engelsch compagnies dienaar na de arrangs, ter ondersoek der gegrondheyd of ongegrondheyd van de daaromtrent door de onse gedane klagten, en hetgeen verder ten desen opzigte in het breede bij hunne missive van den 25^e augustus 1764 aangehaald word.

Fol. 1388v-1389v.

(Het resultaat was dat de handel daar goed vlotte. Men hoopt dat nieuwe belemmeringen zullen uitblijven. Het is goedgekeurd dat Eilbracht de onkosten van deze tocht van ropia 260, of f 391, heeft teuggekreken. Er is ook mee akkoord gegaan dat bij besluit van 3 juli 1764, zoals vermeld in de brief van 25 augustus 1764, ondanks de obstructie [fol. 1390] van de Engelse dienaren daar, het geld niet uit de auring te Baddaal wordt teruggehaald, maar de ontwikkelingen rustig worden afgewacht. Bovendien is uit de brief van 28 februari 1765 gebleken dat er geen klachten uit de gebieden die textiel leveren, zijn ontvangen. Uit de ver afgelegene aurangs Baddaal en Jagannathpur kwam bericht dat de inkoop daar tamelijk goed verliep. Het is evenwel een slechte zaak dat volgens de brief van 25 augustus 1765 op 17 mei met tegenzin besloten moest worden om conform het besluit van 20 maart van de afgedankte kooplieden niet slechts de firtij van de grove textiel te accepteren, maar ook die van de fijne doeken. [fol. 1391] Omdat de kooplieden hun schulden niet konden betalen, moest men zich hier ter voorkoming van schade maar bij neerleggen. Maar de billijkheid vereist dat dit aan kooplieden die wel kunnen leveren, ook wordt toegestaan, daar ze anders zouden kunnen aanvoeren dat kooplieden die niet leveren, bevoordeeld worden. Dit zou er toe kunnen leiden dat er niet meer geleverd wordt, of alleen maar slechte kwaliteit. Op grond van deze zwakke argumenten is toegestaan om ook van de vermogende kooplieden firtij aan te nemen. De afname van firtij is in het eerste geval gegrond, maar dit is geen argument om het eveneens van de vermogende kooplieden te accepteren. [fol. 1392] Verdere argumenten om steeds de firtij te accepteren zijn ongegrond, want dan zouden er geen contracten afgesloten of monsters gevraagd hoeven te worden. Het oordeel van Heren XVII over de firtij, die immers naar Nederland werd gezonden, wordt afgewacht. Inmiddels is het bevel over deze zaak in de brief van 7 augustus 1764 hernieuwd, waaraan de mening over het zenden van 178 pakken firtij voor Nederland met de Lekkerlust naar Batavia is toegevoegd. In de brief van 7 november 1764 is het voor rekening van het bestuur gelaten dat het volgens de brief van 28 februari 1765 de sindsdien geaccepteerde firtij met de twee vroegschepen naar Nederland had gestuurd, hoewel die reeds voor Azië was verpakt en beschreven. Ten aanzien van de textiel uit Dhaka [fol. 1393] werd in de brief van 28 februari 1765 gerapporteerd dat deze niet goed was uitgevallen, hoewel bij het vaststellen van de prijs op 4 februari koopman Santok Ray, die de enige en beste leverancier is, daartoe wel door een redelijke